

Kontrollprosjekt:

Støy – kartlegging og tiltak

Status i kommunenes oppfølging av kravene i
forurensningsforskriften

Oppsummering av resultatene i prosjektet

Utarbeidet av: <i>Prosjektleder</i>	Rune Aasheim	Dato:	06.07.2007
<i>Prosjekteier</i>	Anne-Elisabeth Arnulf		

1. BAKGRUNN FOR PROSJEKTET

Prosjektet er ført opp i planleggingsgrunnlaget for SFTs og fylkesmennenes kontrollvirksomhet i 2006. Bruk av kontrollprosjekter er en av strategiene for å følge opp målsettingene og prioriteringene i planleggingsgrunnlaget.

Forurensningsforskriftens kapittel 5 stiller krav om at anleggseiere skal kartlegge innendørs støynivå og gjennomføre tiltak mot støy. Kravene gjelder støy fra følgende anlegg: vei, jernbane, flyplasser, industri, havner og terminaler. Tiltaksgrensen gjelder for støynivå ved eksisterende helårsboliger, barnehager, skoler og helseinstitusjoner. Forutsetningen er at bygningene er i bruk og godkjente til det aktuelle formål.

Forskriften stiller krav om at støytiltakene skal være gjennomført innen 01.01.2005. En del kommunale anleggseiere har gjort en svak jobb på dette feltet og signaleffekten er dårlig i forhold til anleggseierne som har gjort jobben og brukt store summer på tiltak. Mange kommuner har heller ikke fulgt opp kartleggingsplikten.

Fylkesmannens miljøvernavdeling(FMVA) er forurensningsmyndighet for forskriftens kap. 5 og fører tilsyn med at bestemmelsene blir overholdt. I dette prosjektet er det SFT som er ansvarlig for gjennomføringen av kontrollene sammen med FMVA.

2. MÅL

Målet med prosjektet er å få en oversikt over status for støykartleggingen og støytiltakene i tilknytning til støy fra kommunale anlegg og særlig kommunale veger i noen få utvalgte kommuner.

SFT vil bruke erfaringene fra prosjektet blant annet til å informere fylkesmennene om kommunenes arbeid med oppfølging av forskriften og hvilke feil/mangler eller problemer kommunene har hatt i forbindelse med dette arbeidet.

Kommunene er valgt ut på grunnlag av innspill fra FMVA i alle fylkene.

3. METODIKK

Kontrollene ble gjennomført i samarbeid mellom SFT og FMVA. SFT var ansvarlig for kontrollene og rapporteringen. FMVA ga pålegg til kommunene hvis det ble avdekket avvik fra krav i forurensningsforskriften.

Kommunene ble kontaktet og forhåndsvarslet. Kontrollene ble gjennomført i løpet av en dag ved intervjuer med aktuelle personer i hver enkelt kommune. Kommunene betalte ikke gebyr for kontrollene. Kommunene var i forkant bedt om å stille med personell som hadde konkret erfaring med støyarbeidet i kommunen. Noen ansatte som hadde vært sentrale i støyarbeidet i kommunene, var gått over i nye stillinger.

Oppfølgingen av kontrollene var utarbeidelse av rapporter for hver enkelt kontroll. Kommunene fikk mulighet til å gi kommentarer til de faktiske forholdene i et rapportutkast før ferdigstilling.

Resultatet fra prosjektet vil inngå i SFTs årlige kontrollrapport.

4. UTVALGTE KONTROLLOBJEKTER

Kontrollobjekter

Utvelgelsen av kommuner bygget på et forslag fra LMS-seksjonen i SFT der LMS har foreslått kommunene på grunnlag av innspill fra FMVA i alle fylkene.

Kontrollperiode

Kontrollene ble gjennomført i perioden november 2006 til mars 2007 i følgende kommuner:

- Asker, 09.11.06
- Gjøvik, 12.12.06
- Tromsø, 23.02.07
- Lillehammer, 28.03.07

5. RAMMEBETINGELSER FOR PROSJEKTET

Prosjektet er ettårig, og planlagt ferdigstilt sommeren 2007.

I prosjektet ble det planlagt kontroller i noen kommuner og et par regioner i Statens vegvesen. Kontrollene i Statens vegvesen er utsatt til høsten 2008.

I henhold til forskriften skal anleggseierne gjennomføre en oppdatert støykartlegging innen 30.06.2007 og eventuell tiltaksutredning skal være ferdigstilt senest ett år etter denne fristen. Siden erfaringene med prosjektet har vært positive, er det ønskelig at prosjektet videreføres med tilsyn høsten 2008 i Statens vegvesen og et par kommuner.

Følgende milepæler ble satt opp for prosjektet

Oppstart og planlegging	Sept-06
Fastsettelse av kontrollobjekter	26.09.06
Avklaring av inspeksjonsform	20.10.06
Alle planlagte kontroller i 2006-2007 gjennomført	01.04.07
Sluttrapport utarbeidet	01.08.07

6. RESULTATER

6.1 Oversikt over avvik og anmerkninger som ble konstatert under kontrollene

Avvik defineres som:

Overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

Anmerkning defineres som:

Forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

I tillegg er det rapportert forhold under temaet ”Andre forhold” i rapportene.

Tab 1: Antall avvik og anmerkninger pr. kontrollert kommune

Kommune	Avvik	Anmerkning
Asker	0	2
Gjøvik	0	2
Tromsø	2	2
Lillehammer	1	1

Tab 2: Beskrivelser av avvik, anmerkninger og andre forhold fra kontrollene

Kommune	Avvik	Anmerkning	Andre forhold
Asker		Støykartleggingen som kommunen gjennomførte i 2005 er mangelfull. Kommunen kom svært sent i gang med kartleggingen og overholdt ikke tidsfristen i forurensningsforskriften for kartleggingen og eventuell tiltaksgjennomføring.	<u>Kartlegging av utendørs støy</u> SFT informerte Asker kommune om at forurensningsforskriften §5-11 krever at kommunen må gjøre kartlegging av utendørs støynivå innen 30.06.2012. FMVA sender nærmere informasjon om dette til Asker kommune.
Gjøvik		Kommunen benyttet målinger istedenfor beregninger av støy som grunnlag for støykartleggingen i 2004-2005. Forskriften og veilederen er entydig på at beregninger skal legges til grunn. Kommunen inkluderte ikke støybidraget fra statlige veier i støykartleggingen i 2004-2005.	

Kommune	Avvik	Anmerkning	Andre forhold
Tromsø	Kommunen har ikke gjennomført støytiltak på bygninger som har innendørs støynivå høyere enn tiltaksgrensen. Tiltaksutredninger mangler for boliger hvor støykartlegging har vist at tiltaksgrensen trolig overskrides.	Kommunen har gjenstående arbeid på å dokumentere støynivå i bygninger med innendørs støynivå høyere enn kartleggingsgrensen. Kommunen inkluderte ikke støybidraget fra statlige veger i støykartleggingen.	<u>Støykartlegging 2007</u> Statens vegvesen skal, i samarbeid med Tromsø kommune, gjennomføre ny kartlegging av støy våren 2007. Det er viktig at kartleggingen inkluderer støy fra både statlige og kommunale veger. SFT anser samarbeidsprosjektet med Statens vegvesen som veldig viktig i forbindelse med ny støykartlegging. Videre bør kommunen vurdere å avsette flere ressurser i prosjektet, blant annet ved at flere etater enn Byutvikling deltar i prosjektet.
Lillehammer	Kommunen har ikke gjennomført støytiltak på to bygninger som har innendørs støynivå høyere enn tiltaksgrensen.	Kommunen har ikke avklart om korrekt vindustype er benyttet i detaljvurderingene i tiltaksutredningen. Kontakt med f.eks Byggforsk vil kunne hjelpe til med avklaringen. Kommunen bør kontakte Statens vegvesen og samarbeide om støykartleggingen og evt tiltaksgjennomføring som skal gjennomføres i 2007.	SFT påpeker følgende krav i forurensningsforskriften: 1) Støykartleggingen i 2007 skal inneholde en prognose som minimum dekker støysituasjonen frem til neste kartlegging. Støykartleggingen skal dekke alle boenhetene med innendørs støynivå høyere enn 35 dBA. Plikten til tiltaksutredning er avgrenset til områder med fare for overskridelser av tiltaksgrensen frem til neste kartlegging. Støytiltak skal gjennomføres før overskridelsene forventes å inntre. 2) Kommunen som anleggseier har plikt til å dokumentere inngangdata og beregningsdata og opprette en database med informasjon om utendørs/innendørs støynivåer av den enkelte kartlagte bygning. Plikten er tydeliggjort i den reviderte forskriften fordi metodene og beregningsforutsetningene skal være sporbare og mulig å kontrollere både for grunneiere, anleggseiere og forurensningsmyndigheter.

6.2 Oppsummering av viktige funn fra kontrollene

Kontrollene ble gjennomført i et begrenset antall kommuner.

Følgende felles forhold ble klarlagt:

- Tilbakemeldingene fra alle kommunene viste at kontrollene hadde vært nyttige, blant annet fordi SFT ga god veiledning om regelverket.
- Flere av kommunene kom sent i gang med kartleggingen. Kommunene fikk dermed problemer med å ferdigstille eventuelle støytiltak før fristen 01.01.2005 i forskriften om grenseverdier for støy og lokal luft fra 1997.

I juni 2004 ble grenseverdiforskriften for støy revidert og inkludert i forurensningsforskriften og trådte i kraft 01.01.2005. Grenseverdiforskriften inneholdt krav om ferdigstilling av støytiltak innen 01.01.2005, men ingen frist for gjennomføring av støykartlegginger. Forurensningsforskriften inneholder derimot krav om støykartlegginger innen bestemte frister.

- Fylkesmannen er forurensningsmyndighet etter forskriften. Kontrollene viste at flere av kommunene ble kjent med forskriftens krav ved informasjon eller pålegg fra fylkesmannen. SFT anser fylkesmannens rolle som informant, veileder og kontrollør overfor kommunene som svært viktig for at kommunene skal følge opp pliktene sine.
- Når støykilder fra flere anleggseiere bidrar til overskridelser av kartleggingsgrensen i forskriften, bør anleggseierne samordne kartleggingene for å finne reelle støynivåer. Veilederen til forurensningsforskriften (TA 2207/2006) gir anbefaling om at den anleggseieren som gir den største belastningen, bør ta initiativet til et slikt samarbeid. Kontrollene viste at flere av kommunene ikke hadde vurdert støy fra flere anlegg i beregningene av totale støynivåer. I kontrollene oppfordret SFT kommunene til et nærmere samarbeid med øvrige anleggseiere, f.eks Statens vegvesen.
- I forskriften er det presisert at anleggseierne har plikt til å dokumentere inngangsdata og beregningsdata i en database om utendørs og innendørs støynivåer. Databasen gir grunneierne, anleggseierne og forurensningsmyndighetene mulighet til å kontrollere metoder og beregningsforutsetninger. Kontrollene viste at flere av kommunene hadde mangelfull dokumentasjon for alle vurderingene som var gjort, eksempelvis beregningsforutsetninger og trafikkmengder.